

Oglas, pripremlana id. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novci za predbrojku, oglase id. tajku se naputnicom ili pošticom pošte štodianice u Betu u administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbolji pošt brodoruka.

Tko liš na vreme ne primi tko, to javi odpravniku, u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napise "Reklamacija".

Cekovnog racuna br. 247843.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologa sve pokvarui“. Naroda poslovica.

Jedna pametna i jedna luda.

Od svega, što su naši suzemljaci talijanske stranke govorili i razpravljali na ovogodišnjoj skupštini svojega političkoga društva dne 7. tek m. Piranu, ja sam zabilježio osobito dvoje: izjavu zastupnika dr. Bennati, da njihova stranka neće ni postojeći izmireti sa strankom hrvatskom u Istri te izjavu zastupnika dr. Bartoli, da valja najodlucnije prosvjedovati i braniti se proti sirenju i narušavanju njemština i Njemaca u ovih pokrajima.

Svaki će namah gojmiti, da je dr. Bartoli izrekao pametnu a dr. Bennati ludu riječ.

Sa hrvatske strane se je, odavna, prigovaralo Talijanom, da učeći naš narod, a otvarajući širem vrata Njemcima, oni primaju guju u njedro, koja će jim se grdo osvetiti, ali istarski Talijani ostali su uvek glubi, barem u javnosti, na te opomene, priznavajući svakako da bi Hrvati mogli imati pravo.

Svi c. kr. uredi u Primorju poplavljeni su njemštinom i u vidljivih napisih i u tajnom i javnom uredovanju; gdjegod je rješto više Njemaca na okupu, ustvorene su škole za njihovo i drugu djecu u njemačkom jeziku; družila njemačke razgranala se posvuda; u Puli svaki trgovac i obrtnik ima tablu sa napisom njemačkim. Proti svemu tomu talijanski glas se nije digao; ali je zato bukvala svedjer žestoka bura i nastalo užasno ogorčenje u redovih talijanske stranke, čim je osvanuo koji hrvatski napis ili čim je koji Hrvat progovorio na sudu ili drugdje u svojem jeziku. Njemce, jake i od jakih poduprte, puštao se je nek se bane slobodno u našoj skupnoj kući, a Hrvatu, čim je malo podigao glavu, valjalo je zavrnnuti vratom.

Za uzdarje Njemci su prividno pomagali i pomažu Talijane u njihovom životu u primorsku zemlju proti Hrvatima; ali Njemci su stare lisice. Oni znaju, da će jim posao s Talijani biti konačno lahk, jer hoće neće Talijani u ovih stranah bez srodnog zaledja, dočim sav pritok puka dolazi od Hrvata i Slovenaca. A da Njemci imaju točno opredjeljen cilj, vidi se najbolje po tome, što su zaposjeli najvažnije točke: Pulu, Opatiju, Trst, Goricu, a odtuda šire svoj upliv i drugamo.

Obzirom na to i Talijani i Hrvati moraju pozdraviti od svega srca rieč dr. Bartoli, koja nije tako zvuči kao početak novog doba, kad će stanovnici-starosjedoci primorskog strana i jedne i druge narodnosti sporazumno i složno oznati uvaliti svoju postojbinu proti teutonskoj vlasti, proti gostom-nametnikom, koji se radi o dobru ni Talijana ni Hrvata, nego samo o propasti i jednih i drugih.

Kliko li ludosti nasuprotni u izjavi dr. Bennati! Vidi se namah, da to mora biti bojk, koji neće da otvori oči pred svjetom istine.

Tu se netreba varati: Hrvati bivaju išli od preko tisuću godina i sve ne-

volje i sva progona nisu bila htida da je im trag zameđu. Paće po zakonu same naravi, Hrvati kao stanovnici gore i Šume ili unutrašnjosti pokrajine, napreduju svedjer prama moru; i danas Talijani, ma koliko se na to erdili, čim stepi iz svojih gradova, moraju nogom na to, kojim zapovedaju Hrvati.

Osim što je ovo zakon naravi, istina je i to, da Hrvati imaju za sobom i na sjeveru i na istoku dobro zaledje, koje i ako ne daje čvrste pomoći ipak dohvavlja svedjer novi i svedjer bolji narodni materijal za popunjavanje praznina prouzročenih prisilnim ili dobrowoljnim raznordjivanjem. Dr. Bennati neće da zna za obstojanje Hrvata u Istri: njemu se sve svadja na tri četiri „dotepeva vikača“, za koje narod ne mari. Da bi se bilo ovako govorilo nazad trideset godina, ni čuda: a baza onda se nije tako govorilo, nego se je i u saboru i u občinah priznavao više za Hrvate, nego li danas. Talijani su u tom pogledu, misledi da napreduju, nazadovati. Oni, tobožniji naprednjaci, kažu na usta dr. Bennati, da će biti mir u Istri, kad se bude priznalo isključivo gospodarstvo Talijana, kad Hrvati budu sutišni na sve i svasta, ostajući jedino robovi grude ili pasti blaga. Zahoravljaju posvema ta naša gospoda, da u Istri ipak Hrvati obstoje i tvore većinu putočanstva, da preko 25 občina danas se nalaze u rukama Hrvata ili Slovenaca; da u tih občinah i u mnogobrojnih školah vlada hrvatski jezik, da Hrvati imaju svoja gospodarstvena, kulturna i politička društva, da imaju svoje novine i svoje knjige.

To sve prepirati i reći, da Istrija jest i mora biti talijanska, a Hrvatom u njoj da je sudjeno samo orati zemlju i pasti blago, to može danas reći samo čovjek duševno bolan, čovjek slijep pred istinom. Zašto da narod služi narodu, zašto da Hrvat nesmje napredovati ne da bi time izgubio svoja narodno obilježe?

Složnim radom, u međusobnomu posluvanju, tražeći uvek ponajprije točke koje nisu spajaju, a ne koje je nas razdržavaju, ne pretjeravaju u svakoj malenkosti našeg spora — mi, čemo Istrani, jedne i druge narodnosti, podignuti do blagostanja našu zemlju na korist obilja.

To ima biti program rada, to ima biti polje borbe, a ne držanje puka u sužanjstvu, u tminah neznanstva, u demoralizaciji.

Dr. I. Z.

Tršćansko pitanje.

Uvaženi zagrebački list "Agramer Tagblatt" donaša u svojem broju od dne 13. o. mj. pod gornjim naslovom zanimiv članak o odnosačih u Trstu i u obče u našem Primorju, te ga u hrvatskom prevodu eto i našim čitateljem u cijelosti priobčujemo.

Nikto, komu su poznati iste odnosači u Trstu, ne dvoji o tom, da postoji žalobice i takozvano „Tršćansko pitanje“. Jedino austrijska vlada, koja bi moralna biti najbolje o tomu obavestena, pričinila

da tako da nezna, da takvo pitanje obstoji ili tako da se to nije ne tiče.

Tekar jučer donio nam je brzojav vijest, da je u Trstu 700 lučkih radnika zapustilo radnju i da se tamo očekuju demonstracije. U drugih velikih gradovih imade pokret strajkujući uvek socijalni značaj, dokim je u Trstu posve inače. Tamio se priredjuju uvjek demonstracije iz političkih razloga. Radnici, koji strajkuju, pripadaju doduze socijalističkoj stranci, nu kod ovog strajka ne radi se o bilo kojem socijalnom pitanju. Pokret natperen je proti socijalističkom listu "Il Sole". Radnici nisu zadovoljni sa listom, te zahtijevaju, da ga ablasti obustave. Razlika između strajkujućih socijalista, kojih nazore zastupa list "Il Lavoratore" i onih, koje propovjeda list "Il Sole" postoji u tom, da prvi teže za iridentističkim ciljevima, jesu dakle narodno-talijanskoga začajca, dokim su drugi međunarodni, te napadaju žestoko gradsku upravu, Lloyd, čitavo iridentsko društvo, kao što i djelatnost službenog socijalizma i "camorre". Boj se vodi bodežem i samokresom. Na ovo bjezani taj boj između socijalističkih stranica, u istini pakad radi se o odlučno-političkom pitanju, koje sačinjava tršćansko pitanje. Nastojat će se demonstracije možda sada zaprijetiti, nu ono, što se ne dogodi danas, može se dogoditi sutra. Ne promjeni li se brzo čitav politički sustav, bili bi Trst prije ili kasnije pozoristem demonstracija i izgreda, napram kojim će se dogodjaji prošlog febrara prikazivati kao igračka. Nebij vlade čini se tim čudnovatijim, pošto njoj prvi povod febrarskih dogodjaja poznat mora biti, premda se je istoga zabašurilo.

Nešto se mora poduzeti, jer tršćansko pitanje nije osamljeno i jer se isto ne proteže samo na jedno mjesto. Ono obuhvača čitavo Primorje, te tršćanski primjer nalazi uvek izdvaja takoder u drugih gradovih. Ilustraciju tomu nalazimo u jednom dogodjaju, što no se je zbio u najnovije vrijeme u Zadru. U blizini jednog dvorca kod Zadra upriličena bijaše demonstracija, za koje se je čulo poklike: "Viva l'Italia", "Viva Vittorio Emanuele", "Viva Jolanda".

Jedan c. kr. savjetnik namjestničstva čuo je sve te poklike. Kadno se je kasnije stvar prijavilo državnemu odvjetničtvu, pokusali su iridentiste sva sredstva stranovanja, da prestraže spomenutog savjetnika, da ne nastupi kao svjedok. Sve to prijavlja se u službenom listu takvom otvorenoručno, kakve nismo do sada u Dalmaciji vidjeli i koju se ima valjda barunu Handelu pripisati. Vidi se, da je novi namjestnik prilično jasno odnošaje upoznau. Nu svako njegovo nastojanje biti će užaludno, ne bude li se posrećilo iridentsku propagandu u Trstu udusiti. Sa rješenjem tršćanskog pitanja bila bi iridenta do korienu uništena.

Tko pakao misli, da će riešiti tršćansko pitanje pomoći ponjeničavanju, vara se ljuto. Na žalost podaju se toj varci takoder odlučujući čimbenici, kojim su dani. *) To je maslo tršćanske cammorre. Op. ur.

Inzaj svakog četvrtka.

podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, ne frankirani neprimaju.

Predplata se poštarnom stoji: 12 K u obič. na godinu ili K za sejake, ili K. 6., odn. K. 3. na pol godine.

Izvan carstva više poštarnica. Plaća se u Falli.

Pojedini broj stoji 10 h. zagonjali su 20 h. koli Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiškari J. Krmotić i dr. (Via Sissano), kamo peka se našlovišava sva pisma i predplate.

kako odnošaji posve nepoznati. Sam pokus rješenja takvog pitanja značio bi odstraniti jedno, a namjestiti drugo zlo.

U poslednjoj velikoj skupštini družava "Šudmark" izvestiše o tom, kako potenciranje u Primorju maglo napreduje. Stavljen bijaše dapaće predlog, da se buduću skupštinu obdržava u Trstu. Mi dvojimo o tom, da su ti napredci u istinu toliki, kao što si gospoda utvaramu, nu potenciranjem nebi bilo rieseno tršćansko pitanje, već bi se stvorilo jedno novo pitanje. Svenjemstvo može dodaše medju trgovci i činovnici nekoje uspjeh doseći, nu ono nemože priečiti iridentu a tiumanje unistiti ju. Svenjemstvo pokus izazvao bi dvostruki odpor proti sebi: odpor iridentu i domaćeg slovenskog življa.

Vlada morala bi dakle prepustiti Talijanom i Slovincem, da horbu sami rieši, ali imala bi napram njim zauzeti posve drugo stanovništvo nego li bijaše dosadašnje. Nitko ne zahtijeva od vlade da bude strančarska ili da podupire Slovence u onoj mjeri, u kojoj je do sad Talijane podupirala. Ne zahtijevamo drugo, nego pravo i pravico. Vladino strančarstvo za Talijane razvidno je i odalje, kako ona postupa napram Slovincem u pogledu slovenske pučke škole u Trstu. Koja bi druga vlada i dalje trpila takav nerед u gradskoj upravi, kao što biva danas u Trstu? Takav municipij bio bi već davno zaslužio, da se ga razpusti.

Kod razprava u tršćanskom zastupstvu imala je vlada prigode upoznati slovenski življaj. Slovinci Trsta poznaju odnos je vrlo dobro, te pružaju takodjer najbolje jamstvo za zdravu i dobru upravu. Rješenje tršćanskoga pitanja je moguće samo tada, ako se zakonitim zahtjevom Slovencima zadovolji. Slovinci ne zahtijevaju više, jer se čute dosta čvrstimi, da sami ostalo učine.

Da se upozna važnost Slovenaca u Trstu, dosta je, da se poviest Trsta zadnjih 37 godina prodje. God. 1865. bio je prvi put prošlog utorka na žalost umrli slovenski rođoljub Ivan Nabergoj u gradsko zastupstvo izabran.

Njegovim ulazom u tršćansko gradsko vijeće počimje takodjer pokret Slovenaca, koji su usprkos neprijateljstvu vlade i protimbi iridentu, toliko napredovali, da sačinjavaju Slovinci danas življaj, s kojim se mora računati. Taj uspjeh bijaše samo tako moguć, što je njihova borba naravskim i pravedna. Naravski razvijati stvari dočasniji smjer zapustiti i osloniti se na Slovincе, ili da njoj se je u Trstu i na najgore pripraviti.

Istinita rieč o glagolici.

Ne bismo se latili pera, da pišemo o ovoj stvari, o kojoj kanimo sada par rieči napisati, jer nema razloga i nije ništa neobična; ali postoje o toj stvari donesao članci i ažupi članci, a još glupljeg auktora tršćanskog "Židov", a po njem i nekoje druge talijanske novine, pa jer su i nekoje naše novine o tom bili netočno obavještene,

istinu za volju, te da se u pravom svjetlu prikaze svietu „ignoranza crassa e malitia, raffinata“ četvrtice, petorice Ircklin smušenjaka, koji bi htjeli igrati ulogu velikih i redentara, evo u kratko, događaja:

Jedan svećenik u Krku, budući poznat glagolicom, poslužio se je svojim negom, misio je tihu sv. misu nakon kojeg put glagoljski, a jedan put također i u stolnoj crkvi. Time nije počinio nikakvu zlostinu, niti se ogriješio o kakav zakon, pa mu ni sam biskup ne mješao, toga za braniti; a što je, učinio on, žinili su vjernici sastavni, nekakvi menadžeri. Figurisev! O drugim nije vredno, ni drugi već prije njega — zato se i načini misal glagoljski starci u sakristiji stolne crkve — pa će se činiti i u bûdûce. Time se nikomu ne panaša nikakva krvica, niti se koga vredja, a valjda neće nikto pametan uzvrditi, da su kojekakvi postolari, raci, čučuli, tisbosovi, zaigrani plemići itd. nad papom, pa makar oni priešli i govorili: „Toni è fare a Vigilia il susurro; basta un poco soffiare: Toni di qua, Toni di là, — e poi ci manda la nostra società politica qualche centinaia di florini; —“ (na to bi moralu malo pogledati i koja oblast).

Sv. otac papa ili točnije sv. kongregacija obreda, u instrukciji od 5. augusta 1898., koja leži pred nama, u IX. točki govorit, da mogu svećenici u službi kod latinskih crkava misiti latinski i ali samo tihu sv. misu u glagoljskim crkvama obratno, da mogu svećenici u službi kod glagoljskih crkava govoriti misu u latinskoj crkvi glagoljski, t. j. u kratko smisao je one točke taj, da mogu svećenici, koji znaju latinski, a to su u krčkoj biskupiji svi, tihu sv. misu govoriti, ako će i svaki dan, latinski u glagoljskoj crkvi, što većina i čini, po cijeloj biskupiji, premda su u službi kod glagoljskih crkava, i obratno, da mogu svećenici, koji znaju glagoljski, — a u krčkoj biskupiji moraju znati svi, — govoriti, kad im se svidi privatno t. j. tihu sv. misu glagoljski u latinskoj crkvi. (Pa kad moraju znati, mogu i moraju valjda i misiti. Op. slag.) Tako se činilo i prije instrukcije. Pače još nešto više smo sada doznavali; čega dosad niješmo znali, a to je, kako nam je jedna pametna glava protumačila XI. točku iste instrukcije, da mi imamo pravo, samo ako hećemo, zahtjevali, i u samom Krku i u svakoj latinskoj crkvi i krštenje i pribes i ženidbu i sve drugo po hrvatskom Ritualu, ali bez vanjskih svećanosti. Tim pravom ćemo se mi, a ja prvi, čim budem komu za kumpara, i poslužiti — bivali budi Bogu i sv. otcu. To isto imaju pravo i po cijeloj Istri, Dalmaciji i Hrvatskoj, jer spomenuta instrukcija nije upravljena ni biskupu krčkomu, ni porečkomu, ni šibenickom samo itd. nego svim, kako se u početku citira: „Ad archiepiscos, episcopos, et ordinarios provinciarum Goritiensium, Jadrensis et Zagrabiensis.“ Dakle, ... kada imamo pravo, a sv. stolica nam ga zjamčuje, rabimo ga i u samoj Puli, Poreču i Trstu itd.

U Krku nije se ništa nova i neobična bilo tihom sv. misom, jer su i Krčani navikli na nju; svake bo nedjelje prisustvuje ih ljeplji broj glagoljskoj misi kod trećoredaca, a u nekim zgodama, kad se svećano pijeta, crkva je krenta, pače mnogi se i sada sjecaju, kako su svećenici za vrijeme još biskupa Vitezija glagoljski pjevali kod posvetne ulja u stolnoj crkvi na veliki četvrtak. Samo poznatim mudrim glavam, koje u ostalom ne znaju ni za nedjelju niti za misu, kad im je sljedeće koravi kursov biskupske kurije i postoljar coravi kursov biskupske kurije i postoljar, udarilo u živce, pa su cijeli dan „sofflali“ po svojih plaćenicih, dok su podignuli malo prasine, i siliši načelnika Purga, da sazove občinsku sjednicu, pa da se „svećano“ prosvjeduje; kako vidite, sve po receptu istarske kamore. Ne malu ulogu u tom častnom poslu igrao je i spominjao se pored još druge dvo-

jice svećenik porečke biskupije, a sada jedan od tobženjih reformatora u Trstu, imenom Lazarini, koji se slučajno onih dana našao u Krku kući svojih rođaka. On je sposoban za svoju tabakariju, bašte, razgore, a posebno za vino, i da ih, koliko se može, ovaj svari otvoriti našu veliku mrežu gospodstava, pokazati svoje rezultate. Čudno ih je, da je ljeplji od njega, da ih, kakav je bio, se krenuo u stolnoj crkvi. Time nije potčinio nikakvu zlostinu, niti se ogriješio o kakav zakon, pa mu ni sam biskup ne mješao, toga za braniti; a što je, učinio on, žinili su vjernici sastavni, nekakvi menadžeri.

Figurisev! O drugim nije vredno, ni govoriti!

Naćelnik, koji nešto trenutne i pametne misli od drugih usijanih glava, tražunio je valjda bolje cijelu stvar i video, da sve to nije nego manovra „per far chiasso senza sufficiente motivo“, nije u počeku odmah pristao na zahtjeve, nego je tek prisiljen, kako se čuje, popustio i sazvao na večer občinsku sjednicu, a na ovoj, bez da se sim u stvar upustio, dao je rieč Krebsu, koji je dakako i svari počeo perorirati: „Signori, grande disgrazia ha toccato questi oggi la nostra città!“ Kako da bi bili negdje u Tirolu! ... itd. Po počeku može se već zaključiti kako bombastičan je tek morao biti sadržak i konac govora ... va crescendo. Iz izkustva: znamo, da i drugi neki ljudi kad i kad vatreno i živo govorile, ali kako i sto, drugo je pitanje. Iza njega, vele, da je neki Keko došao s posebnim predloži novčane narave. Lâ à te voglio a Veglia! Svi predloži dakako bili su primljeni, en bloc i zaključeno, da se piše na sve strane: (a pisati su imale dvije vele glave) i da se potuži biskupu, kad dodje. Bog zna, je li bila zastupana politička oblast na toj sjednici ili se po običaju formalno pogresilo. C. kr. sud i c. kr. porezni ured bili su svaki po jednom činovniku zastupani.

Deputacija občinskog zastupstva, budući tako zaključiće, bila je kod biskupa, ali sva je prilika, kako se govoriti, a drugačije se nije moglo ni očekivati, da ih je biskup samo nešto primio, ali „njihovim zahtjevom“, u koliko se još od njih u kavani moglo čuti i saznati, da ne može niti smije zadovoljiti, jer da bi se onda tek vro malo ili nista latinski moglo misiti po biskupiju, a to bi bilo proti zakonu; u ostalom, ako hoće i žele, da im je slobodno pisati kako hoće. To valjda učiniše, a sada trube, ch' e la question pendre i u tom uživaju. „Si, pende!“ upravo tako kako i još nešto u Krku. Ova glagoljska „afera“ bila je vanjski povod i izlaza, da se je načelnik g. Purga odrekao i zahtvao časti, dok je u istinu, kako se po gradu govoriti, pravi uzrok tomu finansiјalno pitanje občinske blagajne. Amicus Plato, amicus Cicerone, sed magis amica veritas.

Franina i Juripa.

Fr. Si žul kaj o občinske votacijonu na Humčini?

Jur. A je bilo kaj novoga?

Fr. A vero da su si jako glavo razbijali naši Furlaniči oko ljudi de „perlamor dei santi“ da greju votat da kane da kane. — —

Jur. Si njim mogal reć: vi koji imate kampanju, hote delat, a vi, koji ste

zato plaćeni i prez potrebe hote ljudi i zadržati, pašti, koji nas samo sljaprite.

Fr. Ma zač to pameti, Jurin moj?

Jur. A veru na svetog Roko drugi, me je bilo sram, da su onako špotali i predstavili pred očima gospodinom.

Fr. A kaj, oni, koji niste sklopili, nisu?

Jur. Ma jesti oni, koga ti su dozvolili?

Fr. Kaj te kaže, kada te li su dozvolili?

Jur. Tačno je jučer iako ti nis učinio jedan pustac, i da te plati, te prestat ćeš, jer je vlasnik? — —

Fr. Ako kažeš to, da donke zakaši imaju tamo „Legica“?

Jur. Odjednako zakaj je tamo „Legica“?

Fr. Zaka.

Jur. Samo za barule, igre i kletve, te znaš jedanbot nas ni tega tokalo vidjet.

Fr. O vero imas pravo, zarad jedanbot je bilo sve pametno dokle, ni prisla ta blažena „Lega“, za naš pogubljeni Hum.

Jur. Koj da je, to huje, dokler bude „Lega“ na Hume!

Fr. Ma ja mislim, da će i to dočne na kraj jedan bot.

Jur. Zbogom, da bismo se drugi put u boljem pogovorili.

Fr. Bog, ali se bojim, da, dokle ne bude prave škole va Hume, ne bude boljega.

Jur. Bog, ju daj samo brzo.

Fr. Ča bi reć, da biže dica „Legine“ škole pred carevom: „Bože živi?“

Jur. A kadi se je to i kada zgodiš?

Fr. Vero u Istri na carevdan u crkvi.

Jur. Ča su morda pivače mutili?

Fr. Aj veto nisu, zač su bili skoro svibosi.

Fr. Ča no Keko marčal zi vojskim potulnom „Lacan-rizi?“

Jur. Bo da on ljudje smučuje neka crikavne gredu.

Fr. A Keko has takova išće.

Jur. I barzo ga je nasli.

Fr. Ma su se i pod ruku pějali.

Jur. Bo ima jedan i drugi raskidane gaće.

Fr. Butigir cuda gre na vijaje.

Jur. Kada se one divoke š njin rugaju.

Fr. Ma ca ni sanjski mladić?

Jur. Ma ga triba va skuren gledat.

Fr. I mestar da je vršiš?

Jur. Ces?

Fr. Zivio Karšić.

Jur. Da ga ni šram, nis nimarve jedan.

Varamente li juhi leho Šalo, bo da bi ga ki furest na putu trefili, bi

mišel da je to ki ubogin, bo gre vavik raskidan i sporak.

Fr. A tar bi se mogao uprat i žakarpat,

pa ni jima zenu ni bi mogla ona.

Jur. Josivise, da bi ca umela, ma ca je

ne vidiš da je i ona ubalcena kako

jena ciganka. Leho bi bolje ucinili, da

bi malo bolje dicu vadili.

Fr. Njin je toga, došta da plaću potezu.

Fr. USMRTE Ivanu vit. Nabergoja.

Na zadnjoj strazi močnoga Slavenstva

Ti razvio si prvi slavski stieg,

Zapalio si Zublju silnog plama,

I njome tu je nagnao u bieg.

I jak plamen budio je selu,

Težaka marnih uspavanu stan,

A slavsku vilu vidila je sretna.

Nad Trstom veljim, gdjeno svide dan.

Apostol pravi Širo si miso

Slovenac Hrvat rodjeni je brat

I složnom snagom oholome Lahu

Za sreću roda. Ti navjesti rat.

I boj se bio, dve se bile misli

Svijetlo jednoj, drugoj geslo mrak ...

I boj se bio ... padala je tmina

Slovenca sunčev pozdravio trak!

I zahtman sila, premoć gordog Laha

Ko soko Sloven borio se siv.

Za svakim bojam stajao je jaci

Uz barjak pravde neštoljivi div.

Junaka saka izvrgla je grudi,

Neštoljaka lievala je krv.

Viši barjak poignjig prezeni je crv!

Ti vresioći, dovojev bliku,

Slavenski danas Tebe plaće svjet,

A slavni vila na raku. Ti meće,

Na haram rukom zahvalnosti crvet.

Pred množu džuru u zakletvu, prest;

Mi dalje ćemo složno Tvojom stazom,

Potivaj dive, spasiti ćemo Trst!

Za svakim bojam stajao je jaci

Uz barjak pravde neštoljivi div.

Junaka saka izvrgla je grudi,

Neštoljaka lievala je krv.

Viši barjak poignjig prezeni je crv!

Ti vresioći, dovojev bliku,

Slavenski danas Tebe plaće svjet,

A slavni vila na raku. Ti meće,

Na haram rukom zahvalnosti crvet.

Pred množu džuru u zakletvu, prest;

Mi dalje ćemo složno Tvojom stazom,

Potivaj dive, spasiti ćemo Trst!

Zadar, polovicom rujna 1902.

Rikard Katalinić Jeretov.

Sjedanje se

„Družine sv. Cirila i Metoda“

za Letnju

Pogled po Primorju

Puljsko - rovinjski kotar

Odlikovanje časnika c. i kr. mar-

narice. Ruski car podio je austrijskomu

polomorskemu stotniku g. Vjekoslavu Šu-

stetišiću red sv. Anse s vojnom dekoracijom.

Dolični dekret kaže: da mu car podiže

to odlikovanje, „kao znak svoje naklonje-

nosti do Vas te za Vaše izvanredno su-

djevljanje kod navale na tvrdjavu Peitang

(u Kini). Stotnik g. Šusterić jest bra-

ćedjeljnik i kolodvođe slovenske narodno-

katoličke stranke u Kranjskoj.

Samoubojstvo. Daleko znani novčar

u Puli, Anton Fragićomo, usmrtio se i

ponedjeljak poslije podne hitcem iz samoubojnog

čresa u svome stanu. Samoubojici bijase

preko 70 godina. Uzrok smrti komentira

se na razne načine. Netko tvrdi ovo, drugi

ono. Na svaki način morao je biti težak

uzrok, koji je samoubojicu prisilio na

taj korak.

Pošte duše. Zadnji broj lista

Popolo Istriano donio je gojusni entre-

filet iz pere jednog od tolikih smrtiljaca

sto se oko njega kupe, u svrhu da udari

na odbor podignute spomenike bla-

gopokojnoj carici Jelisavić za to, jer je

isti odbor objelodanio osim talijanskih

njemackih, također hrvatske oglaša-

Rečenom lištu — koji je inače u svojoj

smradu dostojna hrana hrvatskim rene-

gatom u Istri te osim boduljskih privata

talijanskim.

Puli ima uza se još samo Krstice, Marchi-

Buzolicu i slične, perjanice — nije

spomenik u odboru daje među ostalim i hrvatski

ljudima, da bi se čudo da je u ovoj

oglasi, ne time tripi talijanstvo (?) grad

Pule, ali mu nije pravo ni to, da se to

liko ističe a austrijski patriotizam, jer

je bila to moglo zlo djelovati u očima istarskih

izrednica, i da se u ovoj

zakupu ne zadrži, da se u ovoj

zadnjoj potezi

z duću od prevadjača, komu se prenosi na hrvatski jezik povjeravaju. Među rođajima tiskanicama, koje vrve nesmislimi prevodi, stilističkim i tiskarskim iščekama, navadljamo za primjer samo u naslov tiskanice, koji glasi u originalu „Frachtgebüren-Ein Zahlung Wege der k.k. Postsparkasse“. U dnevi prevadjač preveo je taj naslov tako: „U platatovarni pristojba poput c. k. postarske stanice“. U samom oglašu navadja se, da se dotične blankeze za uplatu može dati kod „tovarne blagajne“. Jer u hrvatskom znači magarac, ergo navodljivo nazivlje osoblje, koje prima tovar blago tovari ili magarcu. Mi od strane kvalificiramo onoga, koji se navodljaju narugava hrvatskim jezikom i stvarno tovarom; a onoga koji ima nad njim nadzor pa za takav hrvatski predsjednik — njegovim bratom.

Milosrdje dom Bazolića. Naš urednik je preslušan pred izraženim sudcem Puli radi tužbe dona Bazolića, koji se u svrđenjem radi stavke „da zanemaruje bolesti, koji se nalaze na smrti i postelji“. U podkrijevu priložio je svoju tužbu dve liječničke svjedočstva, kojim posjedoducuje, da on bolestnike ne samo zanemaruje, nego dapače i materijalno podupire. Jer smo o dobrom srcu, don Bazolić osvjeđeni, na tu stranu sva u čast, nu koliko podupire bolestnike stevno, o tom se dade razpravljati mnogo.

C. kr. porezni ured u Puli razaje hrvatskim strankam njemačko-talijanske formulare, u kojima bi imali stranke u izjavu o osobnoj dohotku. Upozajemo sve naše ljudi, kojima se hoće da se izdaju takove formulare, neka ih povrate u opazak, da se jih pošale formulare u hrvatskom jeziku. Gospodinu ravnatelju financije u Trstu preporučamo neka bi do strogi nalog podredjenim organom, a neka ne provociraju notorično poznate hrvatske stranke sa talijansko-njemačkim formulari!

„Il popolo Istriano“, smradna kratica, koja služi kao glasilo talijanske stranke u Istri, donio je u zadnjem broju

naslov saslavaka naperenih proti Hrvatima. Nedjelju ostalim piše o zagrebačkim izgredima u odboru, koji si je naprili nalog, da u Puli podigne spomenik pokojnoj cesarici Mariji Tereziji, koja je pala žrtvom talijanskog vojnog. Taj odbor je tražio u peti šušmarom ovo toga smradnoga lista već od svoga početka. Osobe, koje se oko toga lista oglašavaju, da bi se tim prije razpao te tako nebi (?) grad do doživljavanja spomenika, koji bi se to potomstvu romanskog Dvitiča grada, izmijenio na hrvatski, u kojem je bila talijanska ruka, ona, koju je suratila živi lik spomenika. „Nu gospoda Popolo istriano“, koju služe Bogu i Emanuelu, neimajući oduševnosti da o tvorenju i izravno stupe u boji proti spomeniku austrijskoj carici i kraljici u Puli, skrivajući da su nedužne svecu Cirila i Metoda te i ističe, mafije, a ističe, blage, iščekujući se da život u Puli, nakon toga, što su si pravitelji „Popola istriana“, koji imaju zakon oglašivanje, dali za iste oglašavanje platiti pristojbu prijepljenja. I akva čejad namije našem narodu talijansku kulturu!

Novo dražtvu u Puli. C. kr. načelnstvo u Trstu potvrdilo je pravila novoustrojenog društva „Savez među hrvatskim radnicima“ u Puli.

Hvala Bogu! Ovih dana primili smo Berlina omot „sa sljedećim naslovom: Herrn J. Krmotić Co. (prije A. Gabršček)

Pola — in Russland. „Hvala Bogu!“ usklknuso kod primitka omota, što smo tako preko noći njemackim mostom do Adrije premješteni u Rusiju i to sve bez razvica ruske trobojnice. Kolika ironija za skribacu okolo „Popola“, kojega stranka, uprkos tome što je u Piranu razvila talijansku „tricoloru“, nalazi se jošte uvek u Austriji!

Iz Altice nam javljuje, da će presbiskup Flapp posjetiti i njihovu občinu pa se ovim moli sve Altice, neka tom prilikom muževno stupi pred presvicio da u otkriju svoje, jade i nevolje, koje ih diše.

Sajmište za blago u Kanfanaru. Zemaljski odbor u Poreču dozvolio je občini Kanfanar, da sklopi zajam od K. 2000, da uzmognie urediti prikladno sajmište za blago.

Područjavanje u hrvatskom i njemačkom jeziku preuzimaju jedna gospodjica uz vrlo povoljne uvjete. Naslov kod naše uprave.

Pazinski kotar:

Krnjelsko-talijansko spletke u Tinjanu. U ovoj našoj občini imaju se do mala obravati novi občinski izbori. Doći krnjeli i izrodi obratiše se na krnjelu i odpadnike u Pazinu i u susjednih mjestih moleći ih za pomoć proti hrvatskoj stranci, koja vlada uzorno onom občinom i kojoj je na čelu velezasušni i pojednostavljeni načelnik g. Sime Defar. Oholi i zavidni krnjeli te prodani im odpadnici dade se na posao, nebi li ovi naši občini iztrigli iz poštenih narodnih ruku. Kamusi i Miraki

pišu pismo na sve strane, šalju svoje godine po čitavoj občini, prose, mole i groze se onim, koji su im dužni, ili koji su inače od njih zavisni. Ovim talijanskim agitatorom pridružio se jo končano i motovunski posjednik Antonio Corazza, koji šalje u tinjansku občinu droge vrsti pisama, t. j. jedinim pozivlje one, koji su mu dužni, da mu dug platite ili da glasuju za izdajničku stranku, a drugimi koji su mu jednom dužni bili, piše zatvorena pisma, kojima ih pozivlje, da glasuju za talijansku stranku. Jedno od takvih pisama stiglo nam je u ruke i glasi se u hrvatskom prevodu:

„Motovun 1. septembra 1902.

Gospodine!
Obziru na težko i nesnosno stanje, u kojem se nalazi vaša občina, potrebito je, da izdaje iz budućih izbora takvo zaustupstvo, koje će si u istuu na srce uzeti sudbinu i velike potrebe onog pučanstva. Neplašite se grožnja bilo s koje strane, već dajte vaš glas puštajući se voditi jedino od vaša saviesti. Svi se sakupite oko gosp. Venceslava Crismanicha, njegu pitajte za savjet, u njega pouzdajte se. Njegovo poštjenje, njegova sposobnost te velika ljubav, koju izkazuje — kako vam je poznato — občini, jesu vam jamstvom, da će se on brinuti za vaše koristi, i samo za vaše koristi, nikada za svoje.“

Uplijavaju na vaše rodjake i prijatelje, da uzmognie čvrsti brojem i sloganom sa stalnošću postignuti ono, što mora ležati u srcu svakog dobrog Tinjanca.

Prihvataćem zgodu da vas sređeno pozdravim.

Antonio Corazza.

Pa neka nam tko kaže, da se nije svjet preokrenuo. Eto, odlučan Talijan, motovunski posjednik Corazza radi dušom i tjelem za hrvatsku občinu Tinjan!! Hoće li plemeniti srca nego li je Corazza zovo? On nespava, on ne jede, on nepije jedino radi brije za našu občinu. A tako ni pazinski krnjeli, šarenjac i prodanci. Svi ti misle i sniju, kako bi spasili hrvatsku občinu Tinjan. Svi ti radi te petnisi žilah za najpoštenija i njega tinjanskog Hrvata Venceslava Crismanicha. A siromah Venceslav im vjeruje, da će ga učiniti načelnikom. Siromah Venceslave, ali si kratke pameti. Tebo, da

*) Zasto se Corazza nebrinje za svoju občinu, gdje se događaju pravare i siloparstva? Op. Ured.

čo krujeli i talijanasi iz Pazina i Motovuna za načelnika u Tinjanu? Aj jok! Ti njim služiš samo za čuvetu, okolo koje se sakupljaju lude i neopreznje ptice. Čuvetu bacili će u kut, čim budu ptice pohvatene. Tebe će tada — moj Venceslave — inbalsamat, pak postaviti na šufit. Nevidis li i sam, kako te već sada za nos vode? Nećuće li mudre reći tvoga vrednog otca, koji će s hrvatskom poštenom strankom, proti tebi, proti vlastitom sinu, proučniku glasovati.

Ni starina stice li Sime nemože s tobom, odpadnikom hrvatske stranke — ako imade još onu bistru pamet, koju je imao u službi nezaboravnih naših biskupa Dobrile i Šterka. Uz sebe neima toj odpadnik hrvatske stranke nijednoga odlikovanja rođoljuba već ga zagovara i preporučaju najljuci narodni protivnici. Našim Tinjancem nije dakle izbor težak između postene hrvatske stranke i između onih nesretnih stvorova, koje preporučaju Corazze, Mraki, Camussi, Depiere itd. Ovi Talijani nemogu absolutno našega čovjeka preporučiti; oni mogu preporučiti jedino svoga ili kojeg našeg odpadnika i izdajicu, a mi bismo htjeli viditi onoga poštenoga Tinjance, koji bi pošao glasovati za izdajcu, bio on Petar ili Pavac.

Iz Tinjana doznojemo da će se onamo vrsiti izbori za novo občinsko zastupstvo dne 24. i 25. tek. septembra. Talijansko-matčja stranka se pripravlja već poldrugu godinu na te izbore, služeći se najgovajnjima sredstvima, dočim naša narodna stranka će protivnike dočekati svojim značajem i postjenjem.

Upis u e. kr. pripravnici za učiteljstva u Pazinu obavili će se dne 20. t. m. u nauk če započeti dne 22. septembra t. g. — (Tu vist primili smo brzojavno iz Trsta. Originalni brzojav glasi doslovno: „Morstite po mogućnosti u danasni broj upisivanje u e. kr. pripravniku za učiteljstva u Pazinu bit će 20 nauk započeti 22. septembra. — Josip Bacic voda“). Eto, kako e. kr. brzjavni činovnici poznavaju hrvatski jezik! — Ur.)

Materinski jezik i talijanska gimnazija u Pazinu. Listajući po ovogodišnjem izvješću talijanske prkos-gimnazije u Pazinu pade manjako na rubriku „lingua materna“ (materinski jezik). Kakvi pojmovi mora da vladaju tamo o „materinskom jeziku“, vidi se po tomu, što od mnogih sinova hrvatskih matera iz istarskih sel s a m o j e d a n je zabilježen sa materinskim jezikom: s l a v o, čime su valjda htjeli reći: hrvatski. Ostavljajući druge slučajevi, koji imade sile božja iz svih krajeva Istre, istaknuti ćemo danas samo dva u dokaz, da se na onoj gimnaziji nezaučaju istrgnuti iz sreća mladića najsvetija čestva.

Poznajemo obitelj Misana iz Bokordića na Sanvinčenskini i obitelj Zuć cona (Matesine) iz Pomera na Puljštini; znamo da i u jednoj i u drugoj se ne govori inače nego hrvatski, a da majke (u svojim liepim modernim) nisu s djecom govorile nikad drugačije nego hrvatski. Misili smo, i to pravom, da će barem mladići Misani i Zuccon biti zapisani se hrvatskim materinskim jezikom; ali eto, u programu kaže se da je s a m o j e d a n, a ne kaže se koji.

Vredno bi bilo pitati ravnateljstvo one gimnazije, koji je djak izjavio očito, čisto i bistro: „talijanski umijem za sru, ali Vi me pitajte hrvatski“. Sinovi soljaka gacara i matera koje sa konicom pašu, ne mogu biti Talijani uz sve talijanske gimnazije.

Iz Lindara nam pišu: Novom školskom godinom, koja je počela 1. septembru, smjestila se je škola u nova školsku zgradu, koja je sagradjena tik uz cestu na Liepon i visokom mjestu. Sazidana je solidno po domaćem majstoru Mate Česiću. Učiteljski je stan baš udoban, a školska soba prostrana sa malom pogreškom didaktično-pedagoške naravi koja se gubi u moru liepog pokušta i točne radnje. Pročeljem je tabla sa napisom „Narodna pučka škola“. — Mnogo se je htjelo vremena, dok se je sazidala ta nova škola, jer se stanovništvo tomu zubima i noktima protivilo, misleći, da zadostuje staru sobu kao što i do sada. Bilo je onakovih, koji su kazali: „Nijedan od do sanđanih učitelja nije umro u našoj školi, pa mislimo da neće ni ovi“. Da je zbilja bila potrebita nova školska zgrada, dokazuje nam bilježka učinjena od pok. Antuna Fabrisa, svećenika, lindarca, koji je u posmanjku redovitih učitelja učiteljevao na tamošnjoj pučkoj školi. Godine 1879. naime ubilježio je on u ljetopis, da škola ne odgovara svojim zahtjevom ni sa strane zdravstvenog ni sa strane didaktičkog gledišta. Sada, nakon toliko godina imadeno novu školsku zgradu, koja na vratima Lindara pokazuje svjetlu, da je tamo narod nekoliko napredovao. Stranač, koji prodje ovdu imati će posve drugi pojam o stanovništvu tega sela, jer neima vjernijeg zrcala za spoznanje umnoga i čudorednoga naroda, nego li su mu škole njegove. Njima pokazuje narod, pokazuje grad, što je i koliko do sebe drži i što želi da iz njega bude. Pučka škola ima veliku prosvjetnu zadacu za narod. Ona ima narod usposobljavati za svestrani čovječanski napredak, ima krčiti put i temeljem bili ukupnoj umnoj i moralnoj izobrazbi čovječjoj; a pučko učiteljstvo je nosilac te velike zadaće, ono je stjegonaš i prosvjetite svoga naroda. Divine tegobne i mučne zadaće! Može li smrtnik pomisliti, da su njegove slabe sile dorasle takvoj užvišenoj i gorostasnoj zadaci? Ne! To je zadaca same za mnoge udružene glave, za mnoga udružena i jedina sreća. Učiteljski se rad mora temeljiti na obiteljski odgoju, do sada u obće zanemoreni, a mora imati i moralne pripomoći inteligencije inače je: Turco alla predica. Dobro kaže naš pjesnik: Ako crkva, dom i škola svoje sile slože, Budućnost se onda bolja očekival može.

Porečki kotar:

Piranški načelnik odsudjen. Nedavno priredili su u Piranu svećanost na korist zlostreće „Legi Nazionale“. Tim povodom bijahu ukrasene zgrade, privatne kuće i trgovci cvjećem i zastavami u bojama Italije, t. j. crveno-bielo-zelenih. O tomu bijaše ubavljena politička oblast u Kopru, koja je odmah povećala izvidje i na temelju istih odsudila piranskog načelnika i zemaljskog zastupnika c. kr. bilježnika dr. Babbu na globu od 60 kruna; osim njega bijahu odsudjeni na globu slijedeći građani: Rudolf Movic i Fran Comusso svaki na 40 kruna, L. Rosso, Niko Zavotti, Silvio Tamaro, Jakov Petronio, Romano Lion i Guido Trevisini — svaki na 20 kruna globe.

Iz Zamaska na Motovunščini primamo vist, da je tamo preminuo u Finedne dne 7. t. m. vrli mladić Josip Matijasić od Josipa, naš predplatnik, u cijelu svoje mladosti, 25. godini života. Toga narodnoga kremenjaka ugravila nemila srt nečekivano na sveobču žalost tomožnjega pučanstva. Tri dana nakon njegove smrti, nemila smrt ugravila i starijega ozjenjenočnoga brata, koji je ostavio ženu sa troje djece. U toj u istinu nesretnoj obitelji vlasti jošte uvek bolest, a da Bog, da postedi ostale ukućane.

Iz Porečke biskupije pišu nam 15. o. m. U jednoj župi ove biskupije izraženo je već dulje vremena mjesto župnika. Tako izprazjenih župa imade — kako vam je poznato mnogo, jer presvi-

biskup Flapp neće da popuni dotična mjesto sa stalnim svećenici, kojim se pak nemože po miloj volji zapovijedati. On voli duh, pomoćnike i župe-upravitelje, koji moraju biti ponizni i pokorni kao janjetčići.

U rečenoj župi nalazi se takodjer župe-upravitelj, kojeg bi stalno biskup župnik imenovao, kad bi ga pak hotio — jer talijanski čuli i radi, kano i reformatori u tršćansko-koparskoj biskupiji. On se doduše preporuča lievo i desno svojim župljanim, koji za njega mare kano i za lanjski snieg i koji bi ga radje vidili na vrhu Učke nego li u svojem mjestu. Znajući, da ga župljani nemare — stao im se preporučivali tim, da će biti gospodski pogosćeni svi oni, koji budu za njega glasovali. Zli jezici kažu, da ima u tu svrhu pripravno više hektolitara vina, koje čeka izbor svoga vlastnika.

Poznavajući ono čestito naše pučanstvo, nadamo se, da se ono neće dati obećanjem omamiti, već da će ako bude do izbora došlo, birati svojim župnikom u svakom obziru uzornoga svećenika i pastira.

Za dogradnju željeznicu Trst-Poreč-Kanfanar. Zemaljski odbor u Poreču dostavio je c. kr. ministarstvu željeznicu u Beču sliedeći zaključak, stvoreni od sabora u sjednici dne 10. jula o. g.:

1. Opunovlašćuje se zemaljski odbor, da preuzeće naprava ministarstvu željeznicu a iz zemaljske zaklade jamstvo za gradnju ceste iz Poreča na Morgane na temelju tehničke osnove, odobrene ministarskim dopisom od dne 28. maja 1901.

2. Opunovlašćuje se nadalje isti zem. odbor, da predujmi istom ministarstvu potrebitu svotu za podrobne radnje na pruzi Poreč-Kanfanar uz povratak osiguran ministarskim dopisom od dne 21. junija 1902.

Koparski kotar:

Ustoličenje presvj. biskupa Nagla u Kopru. Novoimenovani biskup dr. Nagl, koji je bio onomadne ustoličen u stolnoj crkvi sv. Justa u Trstu za tršćansku biskupiju, biti će ustoličen za koparsku stolnoj crkvi u Kopru u nedjelju dne 12. oktobra o. g.

Iz Sluma nam javljaju, da je tamo dne 6. t. mj. u 8 sati večer grom udario u dvor neke kuće te ubio tri vola. (Dopisnik nejavlja, čiji su bili volovi. Ur.)

Voloski kotar:

Talijanska kultura u Lovranu. Od tamo primamo: Nije tomu mnogo vremena, što se u našoj čitaonici „Danica“ osnovalo tamburaško društvo, kojeg je svrha, gojiti glazbu, vedriti duh i plemeniti srce. Kako nigdje u Istri, tako ne može ni ovđe trpitli talijanska kamora ma nijedno plemenito hrvatsko počelo. Našim tobožnjim Talijanom smrdi narodno glazalo „tamburica“ kao vragu tamjan. Za to su digli celu kalabrežku vojsku proti tomu družtvu u svrhu, da ga unište. Ali ušam, da delaju račun bez oštara.

Ti abesinski junaci napadaju ovih dana u raznim talijansko-liberalno-židovskim novinama naše tamburaše, Hrvate i njihovu narodnost na najpodlji način. „Židovčiću“ iz Trsta pridružio se i onaj talijanski smrad u Poli, a nije uzmanjikala ni teta „Jambrožija“ iz Matulja. Ovi tri smradi su izigrali svega i svacesa na vredne Hrvate i Hrvatice u Lovranu, a nisu posledili ni čestitog nam g. kapelana. Zidovske i liberalne novine istarske kamore, mogu pisati što im drago; klevetati i lagati je njihov zanat. Smrad u Matulju preporučavam nek mete pred svojim pragom. Kao što ti tobožni lovrenski Talijani po novinah kleveti u blato bacaju na hrvatsku narodnost, tako čine i kod kuće u Lovranu. Divljački napadaju ne manjka. Čovjek bi mislio, da je medju divljicima u Africi. Tudjinci se zgražaju nad tom kalabrežkom kulturom i više njih zaušća mjesto.

Protiv Hrvatima, osobito tamburašima, se ne prestano demonstrira. Pjeva se gadne, izavine talijanske, protiaustrijske pjesme. Čuje se smradnih i gnusnih prijatka, te podlih izraza, kao n. p. „porchi Ščavi“, prasci, porchi itd. Da nije došlo 11. i 12. t. m. do sukoba i zlih posljedica, mora se zahvaliti jedino mirnoj čudi i ustrajnosti Hrvata. Na večer, dne 11. t. m., kad su se tamburasi i čitaonice mirno kucu vracali, poslužili su se naši Kalabreži i narodnog si oružja — k a m e n j a. Podgodi su i jednu tamburašicu, ali na streću bez ikakve ozlede. Drugi dan za tim, sabrala se opet plaćena divljačka vojska pod takozvanim „ložom“, kraj čitaonice, te se htela najbrže opet poslužiti kamenjem, ali taj put im nije pošlo za rukom.

Na sve ovo gleda slavna mjestna polica mirnim okom. Dakako, jer se radi proti Hrvatom. Zandarmerija, občina (u kojoj se dakako hrvatski govor), se za sve te trice ništa ne brigaju. Pritužili smo se već po drugi put i u našu občinu u Lovranu i na c. k. kot. poglavarsatu u Voloskom, ali bez uspjeha. Tako se postupa sa Hrvatima posvuda, a i u Lovranu. Ako pak dođe do sukoba i zlih posljedica, baca se uvjek krvnju na Hrvate, a kala brežko-poprdiška „razza“ je uviek nedužna.

Narodnjak.

Izložba i nagradjivanje blaga u Podgradu vršilo se je dne 1. o. m. u prisutnosti predsjednika kotarske gospodarske zadruge g. Antuna Rogaća kao predsjednika osnovateljnog odbora te gg. odbornika Prebiljica i Stančića. Službu strukovnjaka vršili su: odaslanik zem. odbora g. V. de Franceschi, odaslanik na mjestničtvu gosp. Cello i odaslanik gospodarskih zadruga Voloskog kotara g. Bubulj. Na izložbu dovezlo 14 bikova, 7 krava i 15 junica. Nagradjeno bijuša 6 bikova, 3 krave i 3 junice; svih nagradjeni primili su 600 kruna. Osim toga primilo je 11 gospodara odstetu po K 2 za prigzano blago iz doljine. Uspjeli izložbe zadovoljio je koliko osnovateljni odbor tolično tamošnje naše gospodare.

Natječajni oglas. Razpisuje se na tječaj na mjesto pošlanskog poslovača pri c. kr. poštanskom uredu u Frančićima (III/4) uz pogodbu i polaganje jamčevine u iznosu 400 kruna. Sa rečenim mjestom skopčane su sliedeće pristojbine: godišnja poštarska plaća K 550; za uredovne potrebe god. K 140; te sadašnji paušal za službu u iznosu K 504 godišnjih za udržavanje trokratnog svakdašnjeg hoda pjeske između Frančići i Matulja stanice i za aručenje u mjesto. Dotične molbe treba podastrijeti ravnateljstvu c. kr. pošte i brojova u Trstu u roku 3 sedmice. (Broj 37.723/1902)

Iz Lovrana nam pišu, da se sada radi tamo živo oko gradnje nove luke. Piranske ladje voze kamenje, kojim se puni more na onom mjestu, gdje će se produljiti mul. Te radnje jesu vrlo potrebite kao i one u staroj luci, koja nedovara svojoj svrsi jer parobrodni nemogu pristati već se moraju putnici ladjicami ukrcati i izkrčati. Nedavno boravio je tamo ministar trgovine baron Call, koji je predlaže radio i koji ima tamo svoju obitelj u vlasitom dvoru. On je nakon kratka boravka oputovao ostaviv obitelj, da i nadalje uživa krasnu našu prirodu.

Lošinjski kotar:

Pišu nam iz Baške. Dne 7. i slijedećih dana mjeseca septembra bila je Baška pozorištem neobičnog slavlja. Pohodio nas je presvjeli biskup dr. Mahnić, koji je uz pastarski pohod posvetio hodočastnu crkvu bl. Dj. Marije Goričke.

Crkva je podignuta milodarima po božnijih hodočastnika već od davnih vremena, ali ju je Zub vremena bio već dobro otrio. Našem župniku v.l. g. A. N. d. i. j. ē i u pade na um, ne bi li ju on učinio dostojnom hodočastnom crkvom i pozove domaće umjetnike i graditelje, koji su taj

sv. hram doista učinili dostojnim prebivalištem blažene Gospe.

Svojim kistom vještački ju je okitio slikar g. Marko Antonini, koji već dugo vremena boravi u hrvatskoj priestolnici, bielom Zagrebu. Slikao je sve „a fresco cristallizzato“, što je njegov vlastiti izum. Ako se obistini, kako nas uvjera, da njegovom načinu slikanja ni malo ne štetuje tako zvana slana, to će mu biti crkveni nastojnici veoma zahvalni, koji će mori velika hriga, kako da učuvaju svoje crkve.

Crkvu liepo rese dva pokrajna oltara, koje je izradio naš domaći graditelj g. Mate Jurinović iz Baške. Mi vruće preporučujemo častnom svećenstvu gosp. Jurinovića, koji znade u malenici izraditi ukrasne oltare i spomenike.

Na oltarima odsievaju dvije krasne slike: sv. Are sa kćerkom Marijom i sv. Josip sa dječakom Isusom. To su dva impozantna djela našeg glasovitog slikara Medovića, koji je u slici sv. Are dano duboki izraz pobožnosti, koji podučaje svoju kćerku u istinama sv. vjere. Posebno nam je omiljila originalna slika sv. Josipa, koji u svojoj siromašnoj radionici zabrinuo gleda, da slušno ovrši djelo, kojim će prehraniti svetu obitelj.

Nemožemo mimoći ni domaćeg stolarskog vještaka, g. Margana, koji svojom radnjom podaje i lepi utisak čovječjem oku.

Doista mi Bašćani nemožemo drugo, nego da se ponosimo s našom crkvom, koja poduzetnošću našeg župnika služi nam na čast i ponos. Izražaj ciele nutritio zove te na svetu pobožnost, u kojoj moraš odstraniti sve svjetske misli i sinovskom ljubavlju pasti na koljenu pred onu „Zvezdu mora“, koju smo toliko putavili u pomoć lutajući užburkanom putinom.

Da bude ta pobožnost još svetlij, udostojao se je naš presvjeti pastir, da ju posveti, to bude stanovanjem i prehivanjem samo i jedino za Mariju.

Drugi dan na blagdan Gospe počastio nas je presvjeti sa svečanom pontifikalskom sv. misom. Crkva je bila dubkom puna, a što nije moglo u crkvu, to se je poredaloko oko crkve. Bilo je hodočastnika iz svih strana našeg otoka, koji su pohrili k nebeskoj Majci i da čuju glas svog milog pastira. Podigne se presvjeti na propovjednicu, a svatice oko upre u njega, kome su gladne i žedne djece skupljene oko oca, da čuju od njega rieči ljubavi i utjeha. Bile to rieči ljubavi, koje su oči svih viernika orosile srebrnim suzama. I ove suze, koje su izlazile iz srca slušaoca, sakupi dobrí pastir i prikale ih Bogu na otoku, veleći: „Primi sveti Otče, vsemoguveni Bože! Primi suze ovih nevoljnika, ovoga biednoga ali dobrega naroda! Neprljati Ti voga imenu i Tvoje slave muče već toliko vjejkova Tebi vierni narod, koji je krv svoju lievao, da visoko uzdrži sveti križ, znak svoga spasenja.“

Presvjeti biskup zadražao se je još i trećeg dneva kod nas, a mi bili uz njega blaženi. A kako i nebi?! U njemu smo gledali andjela božjega, andjela utjeha, koji poima bol i nevolju siromalja. Vidimo u njemu milosrdnog Samaritana, koga nam Bog podaže, da nam vidi težke rane biednog i nevoljnog stanja. Oh, kako je bilo milo gledati, gdje vierni puk na koljenu pada proseći u njego blagoslov! Njegovim blagoslovom, njegovim ljubeznim pogledom zahoravljao bi bijednik na nevolje, koje ga biju, — smatrao se sretnim.

„Stella d'Italia“ framazunske rulje gleda, da skuci hrvatskog seljaka pod jaram svojih irentičnih ideja, a na čelo da mu utisne trokut vječnog sužanjstva; ali Svevišnji ne zapušta svoje vjerne. Pošto nam je dobro i hrabrog pastira, koji čuva svoje stado od nasrata proždrivih vukova. I ta „Stella“ okrenela je svoje strijelu na pastira, misleći: udarit će pastira i rastjerati ovce. Ali svi njihovi pakleni naumi i navale bit će bezuspjesni,

jer što više napadaju na presvjetelog pastira, to on sve veću ljubav pribavlja i screima svojih viernika...

Dne 10. rano u jutro uz zvonjenje zvonova, grmljavnu mužaru i burnu jekuživo-klica oputovao je presvjeti parobrod put Krka. Bilo nam tada nekako nujno i tjeskobno pri srcu — osjetili sami, ostali bez oca. Ali ne! Uspomena njegova bit će uviek među nama, a i s svojim srcima podignut čemo mu vječni spomenik duboke harnosti i sinovske ljubavi, hvaleci Bogu, koji nam je dao taku dobra, hrabru i odvažnu pastira!

O demonstraciji u Malem Lošinju primamo sliedeće potankosti: Presvjeti biskup Mahnić došao u Lošinj prigodom dolaska Njegovog Veličanstva. Na 4. t. m. oputovao je parobrodom „Crikvenica“ put Cresa. Pri odlazku našlo se na obala prilično naroda, nekoliko svećenika te nekoliko odličnijih naših ljudi. Međ narodom i baš u jednom posebnom kupu bilo je desetak poznatih nešpašenjaka, a na čelju im poznani Katarinić. Netom se je parobrod nekoliko metara odaleo od obale i jedva se bilo odvezlo ute s krme, nastavljajući zaglušno zvijždanje od strane redenih nešpašenjaka. Narod ostao upravo zapanjen je ogorčen kad je video, protokom je ta demonstracija upravljena bila. Zvijždulini odletili bi bili onog jutra stalno u more, da se nije našlo nekoj našoj trženjnjih ljudi, koji su narod mirili. Gospodin c. kr. kotarski poglavarsko Skarpa, koji je takodjer onim parobrodom putovan, osvjeđočio se osobno, o koje strane dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar, ali kad znaju, da će talijani demonstrirati, tad ih valjda maglje nekamo odvrate. Valjda je takova naredba. Ufano, da će c. kr. oblasti upoznati pravu stanje Lošinja, uvažiti naše prave i temeljite tužbe, te nam podati takovo redarstvo, koje će znati vršiti svoju službu. C. kr. kotarski glavar, g. Skarpa, se sjeća sigurno onog glasovitog i po njemu istomu dolazi smrtnu u Lošinju. Kod svakog odlazka i dolaska parobroba vidi se po koj taj redar,

svjetlosti pa
pričuvanja
iz zvonenja
burnu je
svjeli paro
ada nekako
osjetili se
Uspomena
nama, a t
mu vjeća
inovske lju
je da tako
!

Lešnji
Presvjetli
j prigodom
Na 4. t. m
Crikvenica
ne na obal
niku te ne
ed narodom
upu bilo je
a na čelu
je paro
od obale i
me, nastane
strane re
takto uprav
udio, proti
ljivena bila
jutra stalno
kojih našli
mirili. Go
var Skarpa
dom puto
koje strane
od svakoga
Dakle i ako imamo samo ovu ploču,
vidi se po
akozom je ona ipak, da su neko nasi
da će tal
lida magla
va naredila
značili pravo
prave i te
takovu re
ju službu
se sjedi
enu istom
a od 9. fe
Resta se
che potess
in general
cij ovdje
decoro che
ogo civile
osp. Skarpa
ed trojicom
da se u
om. Nu up
ika samoga
ju tri puta
li o gori re
vrijedajuće
Cunstoga
Zagreba, a
našeg miloga
toga sjeća
on strogou
eda, u smislu
upravitelju
vigavajućem
erolimicu e
pripazi na
usti vredjat
cilog Lo
bi skoditi
ko da danas
o. m.: I
osim onih
astvu ovoga
cjenjenog „N
da nije Cres
alijski, hi
naduveno
osocima ta
naime jedna
m u pročeli
je na žalo
oj do li ne
procitati, je
okrnjena, s

moglo dogoditi samo pod vladom i
s kojim je u slobodnoj i slobodnoj
kojim svojim misijenjem i slavlje
dužnostih među nito niti pedja, nad
om. Ali i dalje valjuju seći gubici
svakojakih nizkih i odumrih strasti,
po trgovoj i državnoj i krijepon
zoru, što ih svakog i bezuvjetno
mora na sve veću, slavu talijanske
dostosti. Ali je ja tada bila koja
mena iz svete i očiske vlade lava,
u prahu leži satren radi svojih ne
onda, bi, dakako, takva ploča bila
ali uzidana u mao javno kakov mjesto,
te tobože vidi, kako sano mi od uvek
jani bili, a kamo li ne bismo i sada
i htjeli to biti, kad nam djeđovi ta
šta za izgled namjenjene? Ta ne
možemo misto nam međusobne takve ploče na
ska, vrata, sve iz prkosa prama, au
rijskoj vlasti, koja im je, kako oni kažu,
isklesati one lavove, sto su se kodili
gradskim vratima. Ali našu su ploču
nemarili, da ju, ne zna vrijeme, nego
ka valja nečovječki unisiti da uzmognje
slata biti još mirnija savjeti, kad budu
sala, da u Cresu nema niti rieci u gla
škom pismu. Ali kad se tko ili što
e dade na kak posao, neko to učini po
vjesti i istinu, a ne po strasti, kojoj
am u ovakim stvarima ne bi smjelo
mjestu. Ali je možda osorska salata
revise zeleni za orake stvari?

Molida ima još jedan zapretan
akva "korolevsku" riječ, a svakako bilo
je jednom i više, ali što ne će, nasi
mudi, otići da želite na nasu stetu
svojim svetom planu za "sviju" otacbinu?

Dakle i ako imamo samo ovu ploču,
vidi se po
akozom je ona ipak, da su neko nasi
da će tal
lida magla
va naredila
značili pravo
prave i te
takovu re
ju službu
se sjedi
enu istom
a od 9. fe
Resta se
che potess
in general
cij ovdje
decoro che
ogo civile
osp. Skarpa
ed trojicom
da se u
om. Nu up
ika samoga
ju tri puta
li o gori re
vrijedajuće
Cunstoga
Zagreba, a
našeg miloga
toga sjeća
on strogou
eda, u smislu
upravitelju
vigavajućem
erolimicu e
pripazi na
usti vredjat
cilog Lo
bi skoditi
ko da danas
o. m.: I
osim onih
astvu ovoga
cjenjenog „N
da nije Cres
alijski, hi
naduveno
osocima ta
naime jedna
m u pročeli
je na žalo
oj do li ne
procitati, je
okrnjena, s

ljubav do svoga naroda. Sujnim okom za
povjato je mnogobrojno občinjivo grubje
na Prosek, gdje podižu mrtvi ostaci
vode trčanski Slaveni, komu kljemo
josi jednako iz dubine srca: "Slava Ti,
dici pobornice!"

Prevjedni sastanak trijanskih
Slavena obdržavao se prošle nedjelje, na
vruškoj školi sv. Cirila i Metoda, kod sv. Ja
kova u Trstu. U proštranom vrtu sakru
nilo se je usprkos nepovoljnom vremenu
preko 6.000 ljudi. Sastanak je otvorio
pozdrav i njim upravljao predsjednik poli
t. dr. Edinost M. Mandić, stvarno govorio je o predmetu, t. j. o
potrebi ustrojenja slovenskih pučkih škola
u gradu Trstu, g. dr. Gregorin. Na sa
stanku govorili su o predmetu i 4. socija
listi, dva slovenski, jedan hrvatski i jedan
talijanski, izjaviv sva četvrticu, da su za
slovenske pučke škole, ako se izpunji ne
koj uvjet, za koje su znali unaprijed, da
se neće izpmi. Njih je odgovorio od
lučno i temeljito g. dr. Rybar. Svi govor
nici bijahu odnesli pozdravljeni. Pri
hvadene bijahu sve predložene resolucije:
Sastanak izpaо je slijepije nego li se obči
nito očekivalo.

Gorička.

Iz Komine nam pišu, da je tam
ovih dana preminuo umirovljeni nadučitelj
i član rodoljubne naše obitelji g. Fran
Bunc, u 72 god. svoje dobe. Težko uči
ljenoj obitelji, osobito dičnim pokojnikovim
sinovom - c. k. sk. nadzorniku u Pazinu
nadučitelju u Dolini i t. k. sudbenom
činovniku u Pazinu - naše iskreno sačeće!

Austro-Ugarska.

Iz Lavora pišu, da su zaključili ena
rodno-poljski zastupnici na zemaljskom su
boru, sudjelovali na narodnom sastanku,
na kojem će se razpravljati o mjerama
koje valja poduzeti proti proganjaju. Po
ljukah u Pruskoj. U tu svrhu će stranka
izdati proglašenje.

Iz Beča dolazi glas, da se u vladinih
krugovih razpravlja o tom, što bi se imalo
poduzeti proti obstrukciji mladočeskim i
svenjemačkim zastupnicima u slučaju, da se
vlasti ne posreći dosedi sporazumljenje iz
medju Čehi i Niemci u Českoj i Mo
ravskoj. U tom slučaju da bi vlasta raz
pustila carevinsko vijeće. Ovo
da je u ostalom za sada samo ostra
sjuće sredstvo proti Čehom i Sveni
cem. Kod novih izbora, da bi Sveni
ostali poraženi a Mladočesi da bi izgubili
više mandata, koje bi pridobili češki ra
dikalci, agrarci i umjerenci.

Iz Brnajavaju, da je tamnoće na
mjestništvo raspisalo zemaljske izbore za
izvanske občine dne 16. oktobra, za gra
de, trgoviste i trgovacke komore za 20.,
a za veliki posjed dne 23. oktobra.

Talijanske novine južnoga Tirola pišu,
da se neće više sastati ove godine tiroški
sabor i da su svi glasovito tobožniji do
govoril između Talijana i Niemaca puke
izmisljotine.

U Zagrebu pomirilo se je posve gra
djansvo, koje bila nedavno izazvano
državitim pisanjem srpskih listova. Glasovi
da će vlast udariti poreze na gradjansvo
da tim odsteti oštetećenje srpske trgovine i
posjednike, nailaze na najžeći otpor me
đu gradjanstvom. Ono se brani temelji
tim razlozi, t. j. da su Srbi izazvali
grede i oni da imaju sami odgovarati za
sve posljedice.

Srbija.

Bečkim listovom pišu iz Biograda, da
slovenski narod, napose za Slovence Trsta
i okolicu, Zastupnik dr. Ferjančić, očito
je "pokojnikovo" djeđovanje u parlamentu
opisav njegov čistu značaj i njegova veliku

bite preinake u upravi one svoje pokra
jine. Tomu koraku večernjih, da se je
pridružila i srbska vlast.

Bugarska.

Njemačkim novinam, pišu iz Sofije,
da će na sežu Rusije predstojecu sva
nosti u klancu Sipki imati većinom voj
nički, značaj. Jer, da ruska vlast nečeli
sveslavenski demonstracija, Izsluženi voj
nici, šest bataljuna, koji su se borili, u
rečenom klancu, proti turskoj vojsci, da su
radili, odrekli svoje sudjelovanje. Bu
garski ministar rata, da je odbio molbu
tudjih vojničkih zastupnika za prisustvo
vanje kod spomenutih svedeonosti. Goyor
se, da neće moći prisustvovati ni inozem
ski novinari. Posto dolaze ove vesti iz
njemačkog izvora, koji je obično neprj
ateljki i Bugarskoj i Rusiji kano i obce
svemu Slavenstvu, to im se ne može posve
verovati.

Rusija.

Službeni list ruske vlasti pričuje
vise naredaba ministra prosvjete, kojimi
se uvađa nove propise za djece ruskih
visokih škola; isti list navodja, one knjige
kojima može kazniti disciplinarni sud ili
sam ravnatelj sveučilišta one djece visokih
škola, koji su se ogriesili o zakon.

O hrvatskim čitaonicama u Istri.

Na sastanku istarskih visokoškolaca u Pa
zinu dne 10./VIII. 1902. čitao stud. pli
Ivan Ivančić.

(Kopac)

Zavirimo li u imenik članova, to ćemo
opaziti, da su to najviše gospoda, a možda
imade među njima samo po gdje koji
članini seljak. Imade dapaće i takvih
članova, naravski između "gospoda", koji
nerado gledaju u čitaonici prostog čovjeka
siromašnijeg od sebe. Oni preziruju okom
gledaju na seljaka ako dodje na zabavu
ili druga kada. Na zabave većinom do
laze gospoda, a ako dodje i koji seljak,
puti ga se osamljena, na nj se i ne
obazire. Ako se i koji približi k njemu sa
par rieci to vrlo malo traje, jer naravski
voli svaku s vlastim "gospodskim" parom
govorili, sjediti i piti nego seljakom, jer
je on "zalupan".

Tako su elo naše čitaonice ili družila
za čitanje kojekavili novina, sa žalvo
renom knjižnicom, koja liči "paradisu",
ili igralačku družtvu a k. tomu svaku to
liko zabavnu družtvu. Da bi se u njima
kad god držalo po koje poučno predavanje,
da bi se nastojalo podučiti seljaka, da bi
se nastojalo privesti u čitaonicu, što više
prostog naroda, na to nitko ni ne misli.
Krivo je tomu najviše to, što između
inteligencije i prostog naroda vlasta ne
nakav jaz, koji ih uvek odjeljene drži.

Cieli naš narod u Istri možemo po
dieliti u tri reda i to: 1. najviše intelli
gencija; 2. srednja inteligencija i 3. naj
niza inteligencija, oko se može lako na
zvati. U prvi red bi ja ubrojio neko
ličenike, odvjetnike i više činjivnike, koji
s višega gledaju na niže od sebe. U drugi
red možemo učeti svećenike, učitelje, djeake
i nekoje seoske trgovce i imućnije ljudi.
U tredi red još se nekako medju
sobno gledaju, ali prema trećemu drži se
vrlo rezervirano, jedino u vremu izbora
ili kakove druge potrebe dodju i oni me
đu narod, ali narod nema u njih povje
renju, pak im ne vjeruje.

Tako, eto vlasta među nižim slojevinama
i inteligencijom onaj jaz, koji se sve to
više opaža, a koga treba što prije odstra
nit. Razlike između inteligencije i prostoga
naroda mora n'estati, svi moramo biti jed
ni u klicu.

To je baš glavni razlog, zašto u naše
čitaonice zalaze mulo seljaci i niži slojevi
u obče. Oni smatraju sve članove čitaonice
gospodom, koji su nešto više od njih.
Oni imaju neko strahopućanje prema
njima pa radi toga ili pak radi

neće im se s njimi u druživo dolaziti.
Kad bi inteligencija u običnom životu i
češće dolazila među narod, s njim se
vista puta sastajala i gledala ga podučiti,
sasma bi drugačije seljak gledao na gospodu.
Nestalo bi tada onog strahopućanja i
mržnje, već bi se smatrao jednakim s gosp
odom; zelio bi doći s njima u doticaj
i iskreno bi im odkrio svoje jade i ne
volje i pitao bi za svjet.

Mi djaci, osobito visokoskolci, mo
žemo, kod toga mnogo dčiniti. Mi smo
većinom sinovi seljaka i nižeg pučanstva,
pa možemo najbolje razumjeti, što narod
isti, što mu nije pravo i gdje mu se može
pomoći. Mi moramo sblžiti narod i intel
igenciju; mi moramo odstraniti svaku
razliku između njih; mi moramo iz te
melja promjeniti današnje čitaonice, ko
liko nam je to moguće. "Čitaonice" mora
biti mjesto, gdje se sastaju ljudi, koji
jednako čute i misle i mjesto, gdje se širi
pouča; mjesto, gdje se čitaju korisne novine
i knjige. Zabavne "čitaonice" moraju uvek
imati većinom poučan smjer. Kod svake
zabave moralo bi se po mogućnosti držati
poučno predavanje, a mi djaci, morali
bismo kod toga prednjačiti te za vreme
praznika po mogućnosti svake nedjelje
držati u čitaonicama, takva predavanja.
Moramo omogućiti pristup nižeg pu
čanstva u čitaonice. Odbor "čitaonice"
morao bi paziti kakve se novine i knjige
naručuju, a kod loga mogli bismo im mi
najviše pomoći. Ako u jednoj novini
imade koji članak, koji bi bio koristan za
seljaka, treba taj broj spremiti i dati ga
seljaku, kad dodje u druživo ili mu ga
procitati pa mu razložiti što se tu kaže.
Moralo bi se paziti i na to, da se što
više knjige posudjuje makar i djeci, a te
knjige imaju biti korisna i poučna sa
držaja. Za sve ova imala bismo se najviše
mi skribiti i zato ja predlažem ovu rez
luciju: "Hrvatski visokoskolci iz Istre, sa
kupljeni dne 10. kolovoza u Pazinu, vi
deći da hrv. čitaonice u Istri ne odgova
raju potrebi naroda, ne vrše svoju zadaću,
kako bi morale vršiti, zaključuju, da će
svaki u svom mjestu nastojati, da se te
čitaonice po mogućnosti iz temelja pro
mjene, da se drže u njima samo takve
novine, koje su korisne i poučne za hrv.
seljaka, da se nabavljaju korisna i poučne
knjige i da se te knjige što više čitaju;
da se drže zabave većinom poučnog smjera;
da se na tim zabavama po mogućnosti
drži poučna predavanja i da će svaki od
njih po mogućnosti svake nedjelje u praz
nicima držati poučno predavanje, a što
je glavno, da će svaki nastojati, da se
ukloni razlika između "pro
stoga naroda" i "inteligencije"
i da sto više seljaka polazi čitaonice
prostorije i njezine zabave".

Razne vesti.

Nasim nazovi - socijalistom do
znanja. Kolovodje naših nazovi-socijalista
imadu: uvick puna usta hvalospjeva, kako
su oni jedini oslobođitelji i spasitelji siro
mašnog radničva. Talijanski listovi iz kra
ljevine pripovedaju nam skoro nevjero
jatnih stvari, kako troše gospodski kol
odjevi socijalističke stranke, koji stoje na
čelu socijalističkom družtu, "Lega" man
tovanske pokrajine. Ti kolodje utjerali
su siromašnih i zavedenih radnika god.
1901. znatnu svotu od 16.000 lira, koji
su novac radnici sebi i svojini obiteljim
od ustalih odkinuli i u družtvu blagajnu
doneli. Od tih krvavo zaslzenih novaca
potrošili su kolovodje socijalistil u sli
jevne svrhe: 1. za list "Terra Nuova"
lira 2500-40; 2. za stan i hrani prvakom
stranke lira 1385-90; 3. za dnevnicu (1)
prvaku i drugu Frizi lira 582; 4. za rovine
karte na tramvay-u i željeznici (1) lira
615-56; 5. za kocije (1) i nuzgredne tro
kove (2) lira 1295-24; 6. za nagrade (1)
povjerenikom i nadzornikom lira 1201-72;
7. za put druga Pegorari-a u Rim lira

88-95 itd. I tako od onih 16-090 lira podano je bilo štrajkujućim seljakom tek 1172 lire, dokle ni četvrtasti dio, pa je stoga naravno, da je tužno zavedeno se-lijatvo pretrpjelo glad i svaku nevolju, dok su se „pozitivni“ kolodvorje vozikali na tramvay-u i željeznicu, ubirajući za svoje bezposlišenje nagradu, dnevnicu i trošak uzdržavanja.

Posledice nesretnog političkog sustava u našem Primorju. Jedan građački list javlja, da je u Rimu ustrojen „Tršćansko-istarski odbor“, komu je s jedne strane svrha, da talijanski narod slikom i pismom razdražuje proti Austro-Ugarskoj, a s druge da potiče neprestano talijansku vladu na njezinu tobož dužnost, da osvoji Trst, Istru i južni Tirol. Nedavno je izdao taj odbor proglaš, kojim odkriva svoje težnje. U proglašu tvrdi odbor, da stanovnici Istre osjećaju istu ljubav za talijanskou vladajuću kuću kao i Talijani. Radi toga poziva pučanstvo Istre, da se sjedini sa Italijom. Tude vlade (čitat: Austrija i Njemačka) teraju Italiju na bezplodna poduzeća u Africi, kušajući ju odaljiti od jadranskoga mora, koje je njezino nepriperno vlastištvo. Zatim podjeća odbor talijanske ministarstvo na njegovu prvu dužnost, da se pobrine kod Austro-Ugarske, da bude Istra sjedinjena sa Italijom.

Boljega saveznika nemože si želiti Austro-Ugarska!!

Iz Rieke pišu nam 15. o. m.: U glasiliu primorskih Hrvata u ovdašnjem cjenjenom „N. Listu“ čitamo u broju od dne 18. o. m. pod naslovom „Hrvatski oglasi u „Voce“ pritužbu proti talijanskom mjestnom listiću „Voca“, koji da priobčuje hrvatske oglase tako izkrivljene i nakanjene, da ih je jedva razumiti. Uredničtvo talijansko-autonomijskog listića, da holomično izpočaje naš hrvatski jezik iz noprostive mržnje do njega. Uredničtvo „Nov. Lista“ žali to nesmisleno postupanje talijanskog listića, kojemu da to nesluži nimalo na čast.

Savjetuje konačno našim ljudem, da sami pripaze, da im se jezik nenakazuje i da nepostaje ruglom čitalačkog občinštva.

Mi se dode sušažemo sa opravdanom ogorčenju hrvatskog lista, ali neslažemo se s njegovim savjetom. Prvo ne radi toga, jer mi držimo svakoga Hrvata ludjakiom, koji daje takvom uredničtvu oglase znajući, da će mu je nagrediti u jezikovnom pogledu, drugo ne radi toga, jer nije dužan nijedan oglasivač, da plati oglas, ako mu je nagredjen ili ako ga čitalačko občinstvo nerazumije. Oglasi se priobčuju i plaćaju radi toga, da je občinstvo čita i razumije. Ako je oglas krivnjom predviđala ili uprave lista nerazumljiv, oglasivač nije dužan platiti ga. Sa računom dobije oglasivač i odnosne iziske lista, pa ako je jezik nagredjen i oglas nerazumljiv, neka sve vrati uredničtvu ili upravi onog lista.

Nesreća na željeznicu Sv. Petar-Rieka. Dne 9. o. m. dovezoše na Rieku vlakom, koji dolazi iz Sv. Petra umirovljenog vlakowodju g. Schönhammera, starca od 64. godine, kojemu je vlak sgnjetio obje noge. Kad je vlak krenuo sa postaje Jurdani put Rieke nalazio se je nesretni starac u wagonu za konduktore, gdje je na jednom izgubio ravnotežje, te se srušio sa vlaka na zemlju, gdje su mu kola od vlaka sgnjetile obje noge. Na licu nesreće obustavljen je vlak i starcu pružena prva pomoć. Sa riečkog kolodvora preneseno u unesrećenoga u javnu bolnicu. Njegovo stanje je vrlo pogibeljno obzirom na težke rane i na njegovu dobu.

Važno za vinogradare! Pod naslovom „Dvanajst pisma Stjepana Bulića, učitelja poljoprivrede, Ivanu Težakoviću o pripravljanju, čuvanju, redjenju i opremljivanju vina“ primili smo 72 stranice obsežajuću knjižicu, u kojoj se razpravlja sa gospodarskog stališta, kako je garantiti vinom pred jemmativom, u jemmativu i po-

jemmativu. Knjižica je veoma poučna, a stane samo 10. Izdala ju je Vinarska udružba za Dalmaciju, te se dobiva kod „Sjemejnične knjižare“ u Splitu. Preporučamo ju toplo našim vinogradarima.

Iz Vodice (Dalmacija) nam pišu: Berba grožđu kod nas započela 15. teku Rod obiljan; a grožđe zdravo; preko 35 hiljada hektolitara. Može ga se kupiti u grožđu, mastu i cijdu, pa crnog, bijelog i pola. Pristanište za parobrode povoljno. U sedmici su svezci sa Riekom, Trstom i Splitom, a sa Šibenikom u dnevnio. Za potanje upute nek se kupci obrate na občinu.

Filijalka

C. K. priv. austri. kreditnog zavoda

za trgovinu i obrt u Trstu

prima: Uplate u krunama, preti besina blagajne desetstotinu:

za predobjavom od 4 dana po 2 1/2 %

prati plimama za izplatu na imenje:

za predobjavom od 4 dana po 2 1/2 %

„ 8 „ 2 1/2 %

zlatnim naplatešima preti plimama za izplatu:

za predobjavom od 30 dana po 2 1/2 %

„ 3 m. „ 2 1/2 %

„ 6 „ 2 1/2 %

Za bone blagajne i za plima za izplatu u

krunama, koje su već u prometu, stupa u krepost nova kamata ljetnica dne 15. marta, 16. marta, odnosno 17. aprila t. g. po odnosnoj predobjavi.

Okržni odjeli u krunama raspložive

u mjestu; 2 1/2 % na svaku kvartu.

Kruna i napoleoni u tekućem razčunu: Uvjeti se sklapaju prigode već prema roku predobjave.

Izdaje doznačnice:

za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlov var, Rieku, Ljubljano, Prag, Reichenberg, Tropau, kar također za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Imotski, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomouc, Saaz i Solnograd bez tračka.

Bavi se kupnjom i predajom divisa, novca i vrednostnih papira.

Prima uplate odrežaka, izvučenih vrednostnih

kan i uplate svake vrsti.

Daje predajmava na Warrants i vrijednosti

uz najumjetnije uvjetje.

Predajmava otvara na dokumente za London,

Pariz, Berlin i druge trgovce po vrlo omjestrinu

uvjetih.

Kreditna plima izdaje za kojigod trg.

Uložci u počrhanju. Primaju se u počrhanju,

vrednostni papiri, zlatni i srebrni novaci i bankovi papiri. Uvjeti se mogu donositi za svaku blagajnu zavoda.

Mjenbenere naputnice.

Blagajne zavoda izplaćuju mjenbene naputnice

talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama

po danjem tečaju.

Trst, 8. marta 1902.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dijelova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član

istoga 4 1/2 %, kamata često bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-

iznose do 400 K uz odakz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odakz od

od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno

ustanovio veći ili manji rok za odakz.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom,

i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati

po podne; u nedjelju i blagdane

osim julija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno

leva, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Prvo slovensko skladište pokućstva

ANTONA CERNIGOJ

TIRST

Via di Piazza vecchia 1, u kuci Marezi

čuvaruća stolarske zadruge u Gorici

svake veličine i mastionice za grožđe

kao i druge strojeve svake vrste, oruđe

i materijal dobivaju se u zalihi tvrdke

Oglogi Opština i mjerljivim mjerama

tiskarske i druge radnje

Novi z

lajka s

časopisima i knjigama

na adresu

Mod n

do stan

non stan

da vol

ni jed

do nje

sel se

la

ma u

ga

la

la